

Sygn. akt I C 581/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSR Mariusz Kurzępa (del. do SO)

Protokolant: protokolant sądowy Olga Kuna - Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa: A. C., G. C., M. C. (1)

i M. C. (2)

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą

w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda A. C. kwotę 65.000 zł (sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych), tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2014 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda A. C. kwotę 5.667 zł (pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem złotych), tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda G. C. kwotę 65.000 zł (sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych), tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2014 roku do dnia zapłaty;

IV. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda G. C. kwotę 5.667 zł (pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem złotych), tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda M. C. (1) kwotę 65.000 zł (sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych), tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2014 roku do dnia zapłaty;

VI. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda M. C. (1) kwotę 5.667 zł (pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem złotych), tytułem zwrotu kosztów procesu;

VII. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda M. C. (2) kwotę 65.000 zł (sześćdziesiąt pięć tysięcy złotych), tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 20 października 2014 roku do dnia zapłaty;

VIII. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda M. C. (2) kwotę 5.667 zł (pięć tysięcy sześćset sześćdziesiąt siedem złotych), tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 581/15

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 17 marca 2015 roku do Sądu Okręgowego w Lublinie, skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., powodowie: M. C. (2), M. C. (1), A. C. i G. C. - reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, domagali się zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kwoty po 20.000 zł zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, w postaci prawa do utrzymania więzi rodzinnych, spowodowane wypadkiem z dnia 19 grudnia 2003 roku, w wyniku którego nastąpiła śmierć ich matki T. C.. Ponadto każdy z powodów domagał się zasądzenia odsetek od dochodzonej kwoty zadośćuczynienia od dnia 20 października 2014 roku do dnia zapłaty, a nadto kosztów procesu według norm przepisanych (pozew z uzasadnieniem k. 2-5v).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. – reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika – nie uznał powodztw i domagał się ich oddalenia w całości oraz zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że dotychczas przyznał na rzecz każdego z powodów kwoty po 12.000. Podniósł także, że wysokość zadośćuczynienia powinna odpowiadać wysokości krzywdy oraz że na jej rozmiar wpływ mają takie czynniki jak: wstrząs psychiczny, poczucie osamotnienia po śmierci osoby bliskiej, rodzaj i intensywność więzi łączących pokrzywdzonego ze zmarłym, rola jaka zmarły odgrywał w rodzinie, wiek pokrzywdzonego, jak również jego zdolność do zaakceptowania śmierci bliskiej osoby i predyspozycje do odnalezienia się w nowej rzeczywistości. Pozwany jednocześnie wskazał na długi okres czasu jaki upłynął od wypadku i fakt że powodowie nie zostali pozbawieni wsparcia i pomocy ze strony najbliższych, które to okoliczności w jego ocenie powodują, że dochodzone przez powodów kwoty roszczeń są zdecydowanie wygórowane.

Pozwany zakwestionował również datę od jakiej powodowie domagali się naliczenia odsetek podnosząc, iż powinny być liczone według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy.

Jednocześnie pozwany zaproponował ugodowe zakończenie sporu poprzez zapłatę na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia kwoty po 18.000 zł, zwrot połowy uiszczonych opłat od pozwu oraz zwrot kwoty 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (odpowiedź na pozew k. 43-45)

W piśmie procesowym wniesionym do tutejszego Sądu w dniu 3 października 2015 roku powodowie rozszerzyli żądania pozwu, w ten sposób że każdy z nich wniósł o zasądzenie ze wskazanego w pozwie tytułu kwoty po 65.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 października 2014 roku do dnia zapłaty (k.105-106).

W piśmie procesowym z dnia 8 października 2015 roku pozwany oświadczył, że powodztw w formie zmodyfikowanej nie uznaje i wnosi o ich oddalenie (k. 108).

W toku dalszego procesu strony nie zmieniły swoich stanowisk procesowych (protokół skrócony k. 117, nagranie k. 119).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 grudnia 2003 roku w miejscowości Ś. woj. (...) doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym zginęła matka powodów T. C.. T. C. jechała jako pasażer pojazdem marki O. (...) o nr rej. (...), którym kierował L. C. - jej mąż i ojciec powodów. W samochodzie znajdował się również powód G. C.. Kierujący pojazdem nie zachował należytej ostrożności i na śliskiej nawierzchni utracił panowanie nad torem jazdy kierowanego pojazdu i zjeżdżając z jezdni uderzył w przydrożne drzewo. Na skutek powyższego matka powodów odniosła ciężkich obrażeń ciała, które spowodowały jej śmierć. Winę za powyższe ponosi L. C., który prawomocnym wyrokiem sądowym został uznany

winnym popełnienia przestępstwa z art. 177 par. 2 kodeksu karnego oraz skazany na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres dwóch lat.

Sprawca wypadku posiadał w dacie zdarzenia ochronę ubezpieczeniową, stwierdzoną ważną polisę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wykupioną u pozwanego.

T. C. w chwili śmierci miała 39 lat. Jej synowie: M. C. (2) i M. C. (1) – po 17 lat, A. C. – 12 lat, a G. C. - 6 lat. M. C. (2), M. C. (1) i A. C. byli wówczas uczniami. G. C. uczęszczał do „zerówki”. Pomiędzy powodami a matką istniała bardzo silna, rodzinna więź uczuciowa. Przed śmiercią T. C. mieszkała wraz z synami i mężem w jednym gospodarstwie domowym. Z wykształcenia była rolnikiem. Zajmowała się pracą w gospodarstwie rolnym oraz prowadzeniem gospodarstwa domowego. Cieszyła się dobrym zdrowiem. Z uwagi na wykonywaną przez ojca powodów pracę maszynisty kolejowego i jego związane z tym nieobecności w domu, to na T. C. spoczywał głównie obowiązek zajmowania się synami. T. C. była bardzo dobrą matką, kochającą, troskliwą, opiekuńczą, dającą synom poczucie bezpieczeństwa. Zajmowała się sprawami synów i spędzała z nimi czas. prała, sprzątała, gotowała i przygotowywała synom posiłki, pomagała w lekcjach, dbała o ubranie, wygląd zdrowie, chodziła na wywiadówki. Powodowie bardzo kochali swoją matkę. Doceniali wysiłek, który wkładała w ich wychowanie, wiedzieli, że zawsze mogą liczyć na jej miłość, wsparcie dobrą radę. Jej śmierć zmieniła ich życie. Na wieść o jej śmierci powodowie doznali ogromnego bólu związanego ze śmiercią matki, popadli w rozpacz i przygnębienie, towarzyszył im smutek i łzy. Po śmierci matki najstarsi synowie musieli szybciej wydorosnąć, spoczywało na nich znacznie więcej obowiązków związanych z utrzymaniem samych siebie ale też i młodszych braci. L. C. – ojciec powodów nie związał się już z inną kobietą. Pomimo upływu lat powodom w dalszym ciągu towarzyszy poczucie krzywdy, smutek, pustka, a przede wszystkim wielka tęsknota na myśl o matce. Uczucia te szczególnie wzmagają się w okresie świąt, a także przy okazji rocznic urodzin i imienin matki, czy w rocznicę jej śmierci. Powodowie modlą się w intencji zmarłej, odwiedzają jej grób. Powodowie - za wyjątkiem M. C. (1) – mieszkają razem wraz z ojcem. Nie obarczają go winą za jej śmierć. Wspólnie prowadzą gospodarstwo domowe. W chwili śmierci matki mieszkali z nimi dziadkowie, na których pomoc i wsparcie w życiu codziennym mogli liczyć po śmierci matki. Obecnie dziadek już nie żyje. Po sąsiedzku mieszka ciotka powodów. Ona też po śmierci matki powodów wspierała ich i pomagała im w codziennym życiu.

M. C. (2) po śmierci matki nie korzystał z żadnej formy terapii. Wsparcia szukał w rodzinie. Skończył studia wyższe i jest nauczycielem. Jest kawalerem ale planuje za 2 lata ślub. Do tej pory pamięta jak wyglądał jego dzień, w którym zginęła matka.

M. C. (1) po śmierci matki nie korzystał z żadnej formy terapii. Wsparcia szukał w rodzinie. Szkołę - technikum gastronomiczne skończył w terminie. Pracuje jako zawodowy kierowca. W 2012 roku się ożenił, a w 2013 roku urodziła mu się córka.

A. C. po śmierci matki nie korzystał z żadnej formy terapii. Wsparcia szukał w rodzinie. Prowadzi z ojcem gospodarstwo rolne. W chwili śmierci matki chodził do podstawówki. Później ukończył gimnazjum i liceum. Jest kawalerem. Od sześciu lat ma dziewczynę. Myśli o założeniu z nią rodziny. Myślał o studiach, ale pomagał ojcu w gospodarstwie o powierzchni około 11 ha, o które wcześniej dbała jego matka. Nie chce by rodzina je straciła. Pamięta dzień, w którym dowiedział się o jej śmierci.

G. C. doznał urazu ciała w wypadku, w którym zginęła jego matka. Nie pamięta tego zdarzenia. Stwierdzono u niego pęknięcie czaszki. Przebywając po wypadku w szpitalu, korzystał z pomocy psychologa. Był szczególnie związany z matką, niemal nie odstępował jej na krok. Wsparcia udzieliła mu najbliższa rodzina i dziadkowie. Obecnie chodzi do szkoły zawodowej. Ma być z zawodu mechanikiem. Myśli o tym by zostać kierowcą. Nie powtarzał klas. Od niedawna ma dziewczynę. Matkę zna głównie z opowieści rodzeństwa i dalszej rodziny.

Powodowie zgłosili pozwanemu swe roszczenia o zadośćuczynienie w kwocie po 100.000 zł w piśmie, doręczonym mu najpóźniej w dniu 19 września 2014 roku. Pismami z dnia 17 października 2014 roku pozwany przyznał każdemu z powodów z tytułu zadośćuczynienia kwotę po 12.000 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powyżej wskazanych faktów bezspornych i uznanych za bezsporne oraz w oparciu o dowody z dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości: wyroku sygn. akt II 21/04 k. 14-14v, aktu zgonu k. 15, aktów urodzenia k. 16-19, wezwania do zapłaty k. 20-22, pism pozwanego k. 23-26v, KRS dotyczącego powoda k. 27-32v, dokumentów w aktach szkody k. 59-99, .

Ponadto Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie zeznań świadków, a także zeznań powodów. Sąd obdarzył wiarą zeznania świadków: T. B. (nagranie k. 119 od 00:09:00 do 00:29:28) i H. S. (nagranie k. 119 od 00:31:42 do 00:41:30).

Sąd obdarzył również wiarą zeznania każdego z powodów: M. C. (2) (nagranie k. 119 od 00:44:17 do 00:49:31 i nagranie k. 103 od 00:03:44 do 00:09:11), M. C. (1) (nagranie k. 119 od 00:50:42 do 00:52:52 i nagranie k. 103 od 00:09:26 do 00:12:14, A. C. (nagranie k. 119 od 00:53:58 do 00:58:33 i nagranie k. 103 od 00:12:29 do 00:17:05), G. C. (nagranie k. 119 od 01:00:06 do 01:01:45 i nagranie k. 103 od 00:17:20 do 00:22:22).

Zeznania te w pełni znalazły swoje potwierdzenie w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym. Sąd nie ujawnił w nich również żadnych poważniejszych nieścisłości czy rozbieżności, które mogłyby poddawać ich treść w wątpliwość. Powyższe zeznania w ocenie Sądu są w ocenie Sądu spontaniczne i szczerze, wobec czego Sąd dał im wiarę w całości.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa zasługują na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powodowie wiążą swoje roszczenia o zadośćuczynienie z naruszeniem dobra osobistego w postaci zerwania więzi rodzinnych, wynikających ze śmierci matki w wypadku komunikacyjnym z dnia 19 grudnia 2003 roku. Strona pozwana przyznała, że ponosi odpowiedzialność za skutki powyższego wypadku drogowego na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, niemniej jednak zakwestionowała wysokość dochodzonego przez powodów roszczenia.

Zasada odpowiedzialności pozwanego wobec powodów za skutki wypadku z dnia 19 grudnia 2003 roku była w niniejszej sprawie bezsporna. Dlatego też należy jedynie wspomnieć, iż stosownie do treści art. 822 k.c.

w zw. z art. 34 ust. 1, art. 35 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r.

o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych: z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Przepisy tej ustawy, w zakresie przez nią uregulowanym, mają charakter szczególny w stosunku do przepisów Kodeksu cywilnego (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2008 roku w sprawie III CZP 115/07, OSNC 2008/9/96). Niemniej jednak dla porządku wypada wskazać,

iż zgodnie z art. 435 § 1 k.c. w zw. z art. 436 § 1 k.c. - samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego środka komunikacji, nie wyłączając pasażera pojazdu, który prowadzi, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie

z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Zauważyć należy, że wina sprawcy szkody, za którego odpowiada w niniejszej sprawie pozwany, wynika z prawomocnego wyroku karnego skazującego Sądu Rejonowego w Łukowie, sygn. akt II K 21/04, którym Sąd jest związany na mocy art. 11 k.p.c.

Nie ulega wątpliwości, że śmierć osoby najbliższej jest co do zasady niezwykle dotkliwym i tragicznym wydarzeniem dla najbliższych członków rodziny zmarłego. Rodzina i wzajemne więzi rodzinne są źródłem szczęścia i wpływają na poczucie bezpieczeństwa osób bliskich poprzez wzajemne wspieranie się w różnych sytuacjach życiowych, uczucia łączące osoby bliskie, dzielenie radości i smutków, wzajemnych doświadczeń. Bez wątpienia indywidualne relacje poszczególnych członków rodziny związane są z określoną osobą i stanowią więź rodzinną, będącą dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. i art. 24 § 1 k.c.

W związku ze śmiercią osoby najbliższej (matki) powodowi przysługuje roszczenie z tytułu zadośćuczynienia za ból i cierpienie związane z tym faktem.

Wprawdzie dopiero na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1996 r., nr 114, poz. 542) z dnia 03.08.2008 r. do obowiązującego porządku prawnego został wprowadzony przepis art. 446 § 4 k.c. - statuujący roszczenie o zadośćuczynienie dla najbliższych członków rodziny zmarłego za doznaną krzywdę wskutek śmierci osoby najbliższej w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, niemniej jednak nie wyklucza to dochodzenia zadośćuczynienia na innej podstawie prawnej związanej z naruszeniem dobra osobistego jakim jest więź rodzinna. Powyższa okoliczność ma w niniejszej sprawie o tyle istotne znaczenie, iż śmierć matki powoda w wypadku komunikacyjnym nastąpiła przed wprowadzeniem do porządku prawnego art. 446 § 4 k.c., który nie może mieć zastosowania w przypadku roszczenia powoda. Jednakże ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza dochodzenie zadośćuczynienia przez osoby bliskie w związku ze śmiercią osoby najbliższej przed dniem 02.07.2008 r. na podstawie przepisów o ochronie dóbr osobistych.

Sąd w pełni podziela przy tym stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone m.in. w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 32/11 oraz w wyroku z dnia 15.03.2012 r., sygn. akt I CSK 314/11 (vide: orzeczenia w bazie orzecznictwa na www.sn.pl), z którego wynika, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15.03.2012 r., sygn. akt I CSK 314/11 wyjaśnił, że w stanie prawnym sprzed dnia 3 sierpnia 2008 r. spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c.

Zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Na podstawie art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Dobra osobiste to szczególnego rodzaju wartości o charakterze niemajątkowym ściśle związane z osobą ludzką, określające jej byt, pozycję społeczną i determinujące jej odrębność fizyczną i psychiczną, które jednocześnie są powszechnie akceptowane w społeczeństwie i przez dany system prawny. Przepis art. 23 k.c. zawiera tylko przykładowy katalog dóbr osobistych i możliwe jest objęcie ochroną prawną również innych dóbr osobistych w nim nie wymienionych. Jak wskazano powyżej jednym z dóbr osobistych jest również prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi rodzinnych.

Zadośćuczynienie jest szczególną formą naprawienia niemajątkowej szkody na osobie (krzywdy) stanowiącej rodzaj rekompensaty pieniężnej za doznane przez osobę pokrzywdzoną czynem niedozwolonym cierpienia fizyczne lub psychiczne i powinno ułatwić przezwycięzenie przez nią ujemnych przeżyć psychicznych. Pomimo tego, że przepisy prawa nie określają szczegółowo kryteriów jakimi należy kierować się przy ustalaniu wysokości należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, to jednak w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i doktrynie prawa zostały wypracowane pomocne wskazówki pozwalające na dokonanie odpowiednich ustaleń. Biorąc pod uwagę niewymierny charakter szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie stanowi swoiste wynagrodzenie osobie poszkodowanej przeżytych cierpień psychicznych i fizycznych, przy czym wysokość takiego świadczenia powinna stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość jednakże nie nadmierną w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy (por. m.in.: Adam Szpunar, Zadośćuczynienie za szkodę niemajątkową, Bydgoszcz 1999, str. 180 – 191 i Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia Zobowiązania. Tom I, praca zbiorowa pod redakcją Gerarda Bieńka, Wydanie 7, Warszawa 2006, str. 493 - 499 i powołane w ww. wydawnictwach orzeczenia Sądu Najwyższego oraz publikacje przedstawicieli nauki prawa; a ponadto orzeczenia Sądu Najwyższego, np.: wyrok z dnia 20.04.2006 roku, IV CSK 99/05, Lex 198509, wyrok z dnia 09.11.2007, V CSK 245/07, Lex 369691, wyrok z dnia 13.12.2007 roku, I CSK 384/07, Lex 351187, wyrok z dnia 29.05.2008 roku, II CSK 78/08, Lex 420389).

W przypadku wyrządzenia krzywdy wskutek naruszenia dóbr osobistych wysokość odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia powinna być ustalona przy uwzględnieniu rodzaju dobra, które zostało naruszone oraz charakter, stopień nasilenia i czas trwania doznawania, przez osobę, której dobro zostało naruszone, a także ujemnych przeżyć psychicznych takiej osoby. Istotne znaczenie ma również stopień winy osoby naruszającej dobra osobiste oraz cel, które zamierzała osiągnąć podejmując działania wyrządzające krzywdę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r. I CSK 159/05, Lex nr 371773).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że śmierć matki powodów w wypadku komunikacyjnym spowodowała naruszenie dobra osobistego każdego z nich w postaci prawa do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi rodzinnych. Przeprowadzone postępowanie dowodowe ujawniło, że powodowie byli związani z matką, a ich wzajemne relacje były szczególnie bliskie. Śmierć matki dotknęła ich szczególnie silnie, z uwagi na ich młody wiek, jak i młody wiek matki, a także fakt wspólnego z nią zamieszkiwania, codziennego widywania się i kontaktu. Powodowie w chwili jej śmierci nie posiadali własnej rodziny i ich życie koncentrowało się jeszcze wokół rodziców. Ponadto mogli liczyć i oczekiwać na pomoc, czy wsparcie matki w każdej dziedzinie życia. Zmarła nie tylko interesowała się nimi ale również wspierała. Nagła i niespodziewana śmierć T. C. była dla każdego z powodów tragicznym i traumatycznym wydarzeniem, spowodowała ból i cierpienie, poczucie osamotnienia, straty i pustki. Powodowie bardzo przeżyli śmierć matki, którą dotychczas codziennie widywali. Nie mogli się z tym pogodzić, że matki już nie ma. Niewątpliwie zatem na skutek przerwania istniejących pomiędzy nim a matką więzi rodzinnych każdy z powodów doznał bardzo znacznej krzywdy (pozostającej w normalnym związku przyczynowo – skutkowym z zachowaniem sprawcy szkody w rozumieniu art. 361 k.c.). W ocenie Sądu szczególnie dotyczy to najmłodszych w chwili śmierci T. C. powodów, w przypadku których niewątpliwie uprawnione wydaje się twierdzenie o częściowej utracie dzieciństwa. Powyższej oceny ani nie zmienia okoliczność, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, by któryś z powodów doznał uszczerbku na zdrowiu psychicznym, ani też okoliczność że od tragicznej śmierci matki powodów minęło już 12 lat, że każdy z powodów znalazł wsparcie w osobach mu bliskich, radzi sobie w życiu i snuje plany na przyszłość.

Według Sądu, wszystkie powyższe okoliczności uzasadniają zasądzenie w niniejszej sprawie tytułem zadośćuczynienia na rzecz powodów: M. i M. C. (1) kwoty po 65.000 zł oraz na rzecz powodów: A. C. i G. C. – co najmniej kwoty po 65.000 zł. Nawet biorąc pod uwagę wypłaconą już na rzecz każdego z powodów z tego tytułu kwotę 12.000 zł, zasądzone zadośćuczynienie nie jest wyższe od wysokości doznanej przez każdego z powoda krzywdy.

Zasądając odsetki w ustawowej wysokości od zasądzonych na rzecz powodów kwot głównych od dnia 20 października 2014 roku, Sąd miał na uwadze, iż reguła, zgodnie z którą zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia

świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.), ulega modyfikacji w odniesieniu do świadczeń przysługujących poszkodowanemu od zakładu ubezpieczeń. Powyższa modyfikacja wynika z ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisem art. 14 ust. 1 powołanej ustawy, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Według zaś art. 14 ust. 2 ustawy, w przypadku gdyby wyjaśnienie w tym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Sąd uznał więc, że dla wskazania dnia początkowego, od którego należy naliczać odsetki, decydujące znaczenie mają powołane wyżej przepisy ustawy oraz żądanie powoda sformułowane w pozwie.

Należy zatem przyjąć, iż w terminie do 30 dni od zgłoszenia przez powodów szkody tj. do dnia 19 października 2014 roku, pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. miał obowiązek wypłacić im w całości należne im zadośćuczynienie. Termin ten jednak bezskutecznie upłynął. Od daty, w której termin ten minął, należało traktować pozwanego jako spóźniającego się z zapłatą zadośćuczynienia. Należało więc na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. zasądzić od kwoty głównej zasądzonego zadośćuczynienia - zgodnie z żądaniem zawartym w pozwie, to jest od dnia 7 października 2013 roku do dnia zapłaty. Ich wysokość wynika z art. 481 § 2 k.c. (por. wydane na podstawie przepisu art. 359 § 3 k.c. - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2008 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych - Dz. U. z 2008 r., nr 220, poz. 1434).

Dlatego orzeczono jak w punktach I, III, V i VII wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu, zamieszczone w pkt. II, IV, VI i VIII wyroku znajduje oparcie w przepisach: art. 98 k.p.c. oraz art. 108 § 1 i 109 k.p.c., a także w przepisach § 2 ust 1 i 2 oraz § 6 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 490).

Sąd miał na uwadze, że na poniesione przez każdego z powodów celowe koszty procesu składają się: wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie po 2.400 złotych, koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie po 17 złotych, poniesiona opłata od pozwu w kwocie po 3.250 złotych. Łącznie koszty poniesione przez każdego z powodów wyniosły po 5.667 złotych.

Z tych też względów Sąd zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów powyższą kwotę. Zasądzając powyższą kwotę tytułem zwrotu kosztów procesu, Sąd miał na względzie, że każdy z powodów wygrał proces w całości.

Z powyższych względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów – Sąd Okręgowy w Lublinie orzekł jak w sentencji wyroku.